

*Aprobat
Președinta interimară
a Judecătoria Chișinău*

Livia Mîtrofan

RAPORT

generalizat cu privire la temeiurile restituirii cererilor de chemare în judecată, înregistrate și examinate de către Judecătoria Chișinău (sediul Centru) în perioada 01.07.2023 – 30.09.2023

I. Considerații generale

Conform planului de activitate al Secției generalizare și sistematizare a practicii judiciare (în continuare Secția) din cadrul Direcției generalizare, sistematizare a practicii judiciare și relații cu publicul, ținând cont de actualitatea și importanța respectării normelor legale la judecarea cauzelor civile în procedura contencioasă, Secția a întocmit prezentul raport, care cuprinde generalizarea practicii judiciare și analiza datelor statistice cu privire la temeiurile care au stat la baza încheierilor de restituire a acțiunilor civile, adoptate în trimestrul III al anului 2023, respectarea termenului procedural de examinare precum și motivele casării acestora.

II. Metodologia realizării studiului

Obiectul de cercetare al studiului sunt încheierile prin care nu s-a dat curs acțiunilor și cele cu privire la restituirea cererilor de chemare în judecată. Sub aspectul dat au fost studiate 735 încheieri prin care nu s-a dat curs acțiunilor și 1345 încheieri de restituire a cererilor de chemare în judecată, emise de către Judecătoria Chișinău în perioada de referință și plasate în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor.

La fel au fost studiate și deciziile instanței de recurs prin care au fost casate încheierile primei instanțe cu reflectarea erorilor constatate de către Curtea de Apel. Analiza încheierilor s-a desfășurat detaliat, conform soluțiilor emise de către fiecare judecător, pe fiecare cauză în parte, structurat pe fiecare temei de restituire. Ulterior, informația a fost generalizată și sistematizată pentru toate încheierile emise din eșantionul studiat.

III. Legislația relevantă

Constituția Republicii Moldova

Articolul 20 – (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Codul de procedură civilă

Articolul 166 – (1) Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

(2) În cererea de chemare în judecată se indică:

a) instanța căreia îi este adresată;

b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui, numărul de identificare de stat (IDNO) – pentru persoane juridice și întreprinzători individuali și numărul de identificare personal (IDNP) – pentru persoane fizice; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, numele reprezentantului și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant; dacă reclamantul locuiește în străinătate, adresa din Republica Moldova unde urmează a i se face comunicările despre proces;

b¹) numărul de telefon și alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor și alte date de contact ale reclamantului persoană juridică;

c) numele sau denumirea pârîtului, domiciliul ori sediul lui;

c¹) numărul de telefon, numărul de fax, poșta electronică sau alte date de contact ale pârîtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date;

c²) numele, prenumele, adresa, numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor și alte date de contact ale reprezentantului reclamantului;

d) esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, pretențiile lui;

e) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și toate probele de care acesta dispune în momentul depunerii cererii;

e¹) lista probelor anexate;

e²) lista probelor reclamate;

e³) cererile de reclamare a probelor, efectuare a expertizei, numire/recuzare a expertului, alte cereri formulate;

f) pretențiile reclamantului către pârît;

g) valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată;

h) date despre respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea procedurii este prevăzută de lege sau de contractul părților;

i) documentele anexate la cerere.

(3) Cererea de chemare în judecată poate cuprinde și alte date, importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile reclamantului.

(4) Reclamantul poate formula în cererea de chemare în judecată mai multe pretenții, conexe prin temeiurile apariției sau prin probe.

(5) Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui împuternicit în modul stabilit.

(6) Cererea de chemare în judecată sau cererea de exercitare a unei căi de atac este valabil făcută chiar dacă poartă o denumire incorectă.

(7) Cererea de chemare în judecată a reclamantului persoană fizică care este asistat în judecată de un avocat și cererea de chemare în judecată a reclamantului persoană juridică trebuie să fie dactilografiate și depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.

Articolul 167 – (1) La cererea de chemare în judecată se anexează:

a) copiile de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pârți și de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rînd de copii pentru instanță. Copiile vor fi certificate de către parte pentru conformitate cu originalul. Dacă înscrisurile și cererea de chemare în judecată sînt făcute într-o limbă străină, instanța dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege;

a¹) copia de pe actul de identitate al reclamantului persoană fizică;

b) dovada de plată a taxei de stat și/sau a taxei de timbru;

c) documentele care certifică circumstanțele pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și copiile de pe aceste documente pentru pârți și intervenienți, dacă aceștia nu dispun de ele;

d) documentele care confirmă respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților;

e) documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului;

f) copia de pe cererea de reclamare a probelor;

g) copia de pe cererea de efectuare a expertizei;

h) copia de pe cererea de numire/recuzare a expertului;

i) copiile de pe alte cereri formulate.

(2) La cererea de chemare în judecată, reclamantul poate anexa și alte documente și demersuri.

(3) Cererile indicate la lit.f)–i) se depun fie odată cu cererea de chemare în judecată, fie în cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare.

Articolul 170 – (1) Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă:

a) reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părților;

b) instanța nu este competentă să judece cauza;

c) cererea a fost depusă de o persoană care, în cauza civilă respectivă, nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale civile;

d) soțul a înaintat acțiunea de desfacere a căsătoriei fără consimțământul soției, în timpul sarcinii sau în primul an de la nașterea copilului;

e) cererea nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcția semnatarului;

f) cererea a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și a susține procesul;

g) la aceeași instanță sau la o alta, se află în judecată un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și avînd aceleași temeuri;

i) reclamantul își retrage cererea înainte de emiterea încheierii privind intentarea procesului;

j) la depunerea cererii în procedură specială se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

(2) Cererea de chemare în judecată se restituie printr-o încheiere motivată, în care judecătorul indică instanța unde trebuie să se adreseze reclamantul, dacă cauza nu este de competența instanței respective, sau modalitatea de înlăturare a circumstanțelor ce împiedică intentarea procesului.

(3) În decursul a 5 zile de la data repartizării cererii de chemare în judecată, judecătorul dispune, printr-o încheiere, restituirea cererii și remite reclamantului încheierea și cererea cu toate documentele anexate.

(4) Restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pîrît, cu același obiect și aceleași temeuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

(5) Încheierea prin care instanța judecătorească restituie cererea în temeiul alin.(1) lit.a), b), c) și g) poate fi atacată cu recurs.

Articolul 171. Cazurile în care nu se dă curs cererii

(1) După ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.(1) lit.a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

(2) Dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

IV. Analiza datelor statistice

Temeiurile de restituire a cererilor de chemare în judecată

Potrivit Registrului general al cererilor, generat de Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, în perioada 01.07.2023–30.09.2023 au fost înregistrate **8474** cereri de chemare în judecată.

Din numărul total de cereri înregistrate în perioada de referință, **1345** cereri de chemare în judecată au fost restituite pe diferite temeuri.

Prin urmare, obiect al analizei prezentului raport l-au constituit **735** încheieri prin care nu s-a dat curs acțiunilor și **1345** încheieri de restituire a cererilor de chemare în judecată și temeiurile care au stat la baza emiterii acestora.

Motivele de restituire a cererilor de chemare în judecată, invocate de către instanța de fond, au un spectru destul de larg, încadrându-se în limitele temeiurilor prevăzute de art.170 și art.171 alin.(2) din Codul de procedură civilă. Acestea au fost reliefate în fiecare cauză în parte, iar în dependență de temeiul de drept care a servit pentru restituirea cererii – instanța a indicat și modalitatea de înlăturare a circumstanțelor ce împiedică primirea în procedură a cauzei (potrivit informației din Raport).

Cele mai frecvente temeuri de restituire a cererilor de chemare în judecată (prevăzute de art.170 alin. (1) CPC), specificate de către instanța de fond au fost următoarele:

- Cererea nu a fost semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcția semnatarului (art.170 alin.(1) lit.e) CPC);
- Nu a fost respectată procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze (art.170 alin.(1) lit.a) CPC);
- Instanța nu este competentă să judece cauza (art.170 alin.(1) lit.b) CPC);
- La aceeași instanță, se află în judecată un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri (art.170 alin.(1) lit.g) CPC);
- Cererea a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și a susține procesul (art.170 alin.(1) lit.f) CPC);
- Reclamantul și-a retras cererea înainte de emiterea încheierii privind intentarea procesului (art.170 alin.(1) lit.i) CPC);
- La depunerea cererii în procedură specială s-a constatat un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești (art.170 alin.(1) lit.j) CPC).

Distinct, în privința a **735 cereri de chemare în judecată** au fost emise încheieri de a nu se da curs, comunicându-se deponenților acest fapt și acordându-le un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, prin încheierile de a nu se da curs cererilor s-a dispus înlăturarea neajunsurilor pentru fiecare categorie de cauze, din cele mai des invocate neajunsuri regăsindu-se următoarele:

- Prezentarea în original a actelor care vin în susținerea pretențiilor reclamate (recipise, contracte de credit, contracte de cesiune, certificate de căsătorie, etc.);
- Prezentarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate traduse în limba de procedură (limba de stat);

- Certificarea în modul prevăzut de lege a înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată;
- Prezentarea înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată în formă lizibilă;
- Indicarea valorii acțiunii;
- Prezentarea calculului descifrat al sumei în care să fie indicat cuantumul creditului (împrumutului) restant și altor plăți pretinse spre încasare (comision de administrare ș.a.);
- Prezentarea documentelor care certifică circumstanțele pe care reclamantul își întemeiază pretențiile față de pârât;
- Anexarea numărului de copii necesare a cererii de chemare în judecată cu toate anexele necesare pentru toți participanții;
- Prezentarea datelor despre reclamant, pârât (IDNP-ul, numărul de telefon, adresa de domiciliu, și după caz, adresa de e-mail, altele);
- Prezentarea dovezii achitării taxei de stat sau a diferenței sumei restante spre achitare;
- Prezentarea copiei certificate a actului de identitate al potențialului reclamant;
- Necesitatea concretizării cercului participanților la proces și calitatea lor procesuală;
- Concretizarea de către reclamant a pretențiilor înaintate față de pârât;
- Necesitatea indicării calităților procesuale ale participanților la proces, reclamant, pârât și/sau intervenienți accesorii, or, procedura civilă este procedura contencioasă, în cadrul căreia se examinează și se soluționează litigii de drept între cel puțin 2 părți cu interese opuse.

Întrucât cerințele enumerate în încheierea judecătorului de a nu se da curs cererii nu au fost îndeplinite în termen, toate aceste cereri în număr de 735 au fost restituite în temeiul art.171 alin.(2) CPC.

Datele statistice privind restituirea cererilor de chemare în judecată direct (art.170 CPC) sau în rezultatul neîndeplinirii cerințelor indicate în încheierea de a nu se da curs (art.171 alin.(2) CPC), sunt expuse în următorul tabel:

Nr./ord.	Restituite/Temeiul de drept	Nr./cereri
1.	Art.170 alin.(1) lit.e) CPC	287
2.	Art.170 alin.(1) lit.a) CPC	183
3.	Art.170 alin.(1) lit.b) CPC	121
4.	Art.170 alin.(1) lit.g) CPC	7
5.	Art.170 alin.(1) lit.f) CPC	6
6.	Art.170 alin.(1) lit.i) CPC	5
7.	Art.170 alin.(1) lit.j) CPC	1
Total (art.170 CPC):		610
8.	Art.171 alin.(2) CPC	735
Total restituite:		1345

În continuare ne-am propus să reliefăm datele statistice în ceea ce privește categoriile de acțiuni la care se atribuie cererile de chemare în judecată restituite și volumul acestora, care sunt reflectate în tabelul de mai jos:

Nr./ord.	Categoria	Nr. cereri
1.	Acțiuni privind încasarea datoriei	705
2.	Acțiuni privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil al hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat	203
3.	Acțiuni privind încasarea prejudiciului material, sumei	84
4.	Acțiuni apărute din contracte și operațiuni bancare	55
5.	Acțiuni privind anularea actelor, contractelor	28
6.	Acțiuni privind partajul averii	18
7.	Litigii ce decurg din dreptul de proprietate	17
8.	Determinarea domiciliului copilului minor	16
9.	Desfacerea căsătoriei persoanelor care au copii minori	15
10.	Acțiuni privind încasarea prejudiciului moral	14
11.	Repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de cercetare penală și de anchetă preliminară, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești	14
12.	Desfacerea căsătoriei	14
13.	Acțiuni apărute din contractele de asigurare	14
14.	Decăderea din drepturile părintești	13
15.	Confirmarea tranzacției încheiate în scopul prevenirii unui proces civil și de eliberare a titlului executoriu al acestuia	13
16.	Rezoluțiunea, rezilierea și revocarea contractelor	11
17.	Protecția consumatorilor	8
18.	Încasarea/modificarea pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor/părinților	8
19.	Cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale	7
20.	Litigii despre acordarea cotei-părți valorice din avere	7
21.	Acțiuni apărute din contractele de antrepriză și prestări servicii	6
22.	Acțiuni aparute din contractele de locatiune	5
23.	Acțiuni aparute din contractele de vânzare-cumparare	4
24.	Încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică sau a taxei de stat	4
25.	Ridicarea sechestrului de pe bunuri	4
26.	Contestarea paternității (maternității)	4
27.	Încasarea salariului și altor plăți salariale	3
28.	Evacuarea fără acordarea unui alt spațiu locativ/unei alte încăperi	3
29.	Permisiunea perfectării pașaportului	3
30.	Dreptul de autor	2
31.	Alte categorii	43

Din datele expuse în tabelul de mai sus, reiese că mai mult de 52% din totalul cererilor de chemare în judecată restituite se referă la categoria *acțiunilor privind încasarea datoriei*, urmată de cele atribuite la categoria *acțiunilor privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil al hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat*, care reprezintă 15% din volumul total al cererilor de chemare în judecată restituite.

V. *Soluțiile instanței de recurs pe marginea încheierilor de restituire contestate*

Din numărul total de încheieri de restituire a cererilor de chemare în judecată, **206 au fost contestate** cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, ultima pronunțându-se asupra legalității încheierilor contestate prin:

1. 193 Încheieri de restituire a cererilor de recurs

Cu referire la datele statistice a temeiurilor de restituire a cererilor de recurs specificate de către Curtea de Apel Chișinău, aceste sunt reflectate în tabelul de mai jos:

Nr./ ord.	Temeiurile de restituire a cererilor de recurs	Nr./ cereri recurs
1.	Cererea de recurs nu a fost tradusă în limba de procedură (limba de stat)	168
2.	Nu a fost achitată taxa de timbru	11
3.	Este exceptată posibilitatea atacării separate cu recurs a încheierilor emise în temeiul art.170 alin.(1) lit.e) CPC	6
4.	Cererea de recurs nu a fost semnată	4
5.	Cererea de recurs este declarată de către o persoană care nu este în drept să declare recurs, fiind în lipsa împuternicirii legale.	3
6.	Cererea de recurs depusă ca vădit tardivă	1
Total:		206

Cu titlu de exemplu poate fi adusă încheierea Curții de Apel Chișinău prin care a fost restituit recursul declarat de V.Ig. împotriva încheierilor Judecătoreiei Chișinău (sediul Centru) din 05.07.2023 și 28.08.2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de V.Ig. împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și compensarea prejudiciului, pe motiv că cererea de recurs a fost întocmită într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

Astfel, la data de 30.06.2023, V.Ig. a depus cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și compensarea prejudiciului estimat la suma de 500000000 lei. Prin încheierea Judecătoreiei Chișinău (sediul Centru) din 05.07.2023, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de către V.Ig. și i s-a acordat un termen de 05 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de chemare în judecată și a

înscrisurilor anexate traduse în modul stabilit de lege, într-un număr egal cu cel al participanților la proces. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28.08.2023, a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de V.Ig. împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și compensarea prejudiciului. Ne fiind de acord cu încheierile emise, la 02.10.2023 V.Ig. a declarat recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05.07.2023 și 28.08.2023, solicitând casarea încheierii cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Este de remarcat că, în perioada de raportare, instanța de fond a restituit 205 cereri de chemare în judecată a potențialului reclamant V.Ig. în rezultatul neconformării acestuia la cerințele de înlăturarea a neajunsurilor și anume: de a prezenta traducerea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate în modul stabilit de lege.

Ultimul a contestat cu recurs 183 încheieri de restituire a cererilor de chemare în judecată iar în cazul a 170 cauze, Curtea de Apel Chișinău a dispus prin încheiere restituirea acestora pe motiv că au fost întocmite într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea în limba de stat.

Astfel, în asemenea circumstanțe se atestă neconformarea cu rea credință a potențialului reclamant V.Ig. la respectarea condițiilor de întocmire și înaintare a cererilor de chemare în judecată, prevăzute de art.166-167 CPC.

2. 8 Decizii de casare a încheierilor privind restituirea cererilor de chemare în judecată.

Cu referire la temeiurile reținute de instanța de fond la emiterea încheierilor de restituire și argumentele expuse de instanța de recurs în deciziile de casare a încheierilor nominalizate, relatăm succint următoarele date, expuse în tabelul de mai jos:

Nr./ ord.	Nr./ cauzei	Temeiul de drept	Soluția instanței de fond	Decizia Curții de Apel
1.	2-2309862 9-12-2-1007202 3-1	Art. 170 alin. (1) lit. a), b) CPC	Reclamantul urmează să se adreseze prealabil către organul de stare civilă în vederea transcrierii certificatului de căsătoriei (în condițiile în care reclamantul nu a anexat la materialele cauzei certificatul de căsătorie transcris în registrele de stare civilă ale Republicii Moldova și nici nu s-a adresat la organele de stare civilă în acest sens).	Concluzia instanței de fond este neîntemeiată, în condițiile în care la caz nu este necesară respectarea procedurii prealabile de judecarea a cauzei, or, conform art.33 alin.(2) din Codul familiei căsătoria poate înceta prin divorț (desfacere) în baza cererii unuia sau a ambilor soți ori a tutorelui soțului în privința căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei și decizia de restituire a cererii de chemare în judecată, este una contrară prevederilor art.170 alin.(1) lit. a) CPC.
2.	2-2309876 4-12-2-1007202 3-1	Art. 171 alin. (2) CPC	Potențialul reclamant, nu a concretizat pretențiile înaintate față de Ministerul Justiției, în termenul acordat de 5 zile.	Colegiul relevă că reclamantul urma să înlătore neajunsurile indicate în încheiere prin indicarea pretențiilor sale față de pîrît, respectiv, se atestă că instanța de fond nu a acordat un termen rezonabil potențialului

				reclamat întru lichidarea neajunsurilor indicate în încheierea din 17 iulie 2023, or în speță termenul acordat de 5 zile este unul insuficient. În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră greșită concluzia judecătorului primei instanțe cu privire la restituirea acțiunii.
3.	2-2310093 0-12-2-1307202 3-1	Art. 170 alin. (1) lit. a) CPC	Prin cererea prealabilă reclamanta a pretins de la pârât partajarea bunurilor prin donarea acestora copiilor comuni. La caz, prin cererea de chemare în judecată reclamanta solicită partajarea bunurilor prin acordarea în proprietate exclusivă a acestora sie contra unei sulțe egale cu ½ din prețul bunurilor. Așa dar, potențiala reclamantă în asemenea circumstanțe urmează să se adreseze prealabil către pârât cu cererea prealabilă în vederea stabilirii posibilității partajării bunurilor comune în mod amiabil în formă cerută de reclamantă. În speță, nu este demonstrată respectarea procedurii prealabile de soluționare a pricinii pe cale extrajudiciară.	Instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost interpretate eronat de prima instanță, or, precum a fost stabilit, prima instanță a emis încheierea de restituire a acțiunii contrar prevederilor art.170 alin.(1) lit.a) CPC pe motiv că reclamanta nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară în pofida faptului că acțiunea înaintată de reclamantă în partea partajării bunurilor comune a fost depusă cu respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de Codul Civil și CPC.
4.	2-2311283 3-12-2-0408202 3-1	Art. 171 alin. (2) CPC	Nu a fost prezentat extrasul din Registrul bunurilor imobile (valabil timp de 2 luni din data eliberării) al imobilului aflat în litigiu a cărui partajare pe cote părți se solicită.	Încheierea instanței de judecată din 08 august 2023, prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată a fost expediată pe adresa electronică a avocatului Mariana Bariașanț, care acționează în interesele reclamantei, la adresa de e-mail: mariana.*****@justice.md, pe când în cererea de chemare în judecată depusă au fost înscrise toate datele avocatului Mariana Barașianț, inclusiv email-ul acesteia și anume ma***.*****@****.com. Astfel, adresa la care instanța de fond a expediat copia încheierii din 08 august 2023, este o adresă necunoscută.
5.	2-2311340 6-12-2-0708202 3-1	Art. 170 alin. (1) lit. b) CPC	Cu referire la prima pretenție, aceasta se examinează conform art.180 alin.(1) CPC care indică că măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea pârâtului de către instanța care a ordonat măsura de asigurare ori de instanța în a cărei procedură se află cauza. În privința anulării încheierilor executorului judecătoresc, legiuitorul a prevăzut procedura contestării acțiunilor (actelor) sau inacțiunilor executorului judecătoresc prin prisma art.161-163 Cod de Executare. Prin urmare, pretențiile nominalizate sunt de competența instanței de judecată, dar urmează a fi depuse cu respectarea procedurii prevăzute de legiuitor pentru fiecare din ele altele decât art.164 Cod de Executare. Cu referire la solicitările de rectificare a înscrierii în Registrul bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată,	Temeiul invocat de restituire a cererii nu este aplicabil speței, or, în cazul în care judecătorul a restituit cererea, invocând că instanța nu este competentă să judece cauza nu a motivat acest argument și nu a explicat cine este competent de a examina cauza. Totodată Colegiul consideră neîntemeiat argumentul cu referire la solicitările de rectificare a înscrierii în Registrul bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată, invocându-se că nu este anexată la cerere adresarea sa către instituție. Astfel, Colegiul consideră că prima instanță era în drept de a aplica prevederile art.171 CPC, comunicând persoanelor care au depus cererea despre încălcările constatate, acordând în acest sens un termen rezonabil de înlăturare a neajunsurilor și concretizarea pretențiilor.

			reiterez convingerea că acestea sunt subsecvente cerințelor de bază și nu pot fi examinate separat. Totodată, în acest sens inițial reclamanta urmează să se adreseze instituției publice care are în competența sa rectificarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile. Refuzul pe care îl indică în cererea de chemare în judecată nu este anexat.	
6.	2-2311525 5-12-2-0908202 3-1	Art. 170 alin. (1) lit. a) CPC	Anexarea copiei avizului de recepție fără indicarea numărului/denumirii actului/documentului care s-ar fi expediat prin avizului de recepție dat, nu poate fi reținut de către instanță ca dovadă de expediere a cererii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară anexată la prezenta cerere de chemare în judecată.	Din materialele dosarului, rezultă cert că reclamantul a anexat notificarea nr. 02-01-04/XX2 din 11.04.2023 care a fost expediată în adresa pârâtului, precum și copia avizului de recepție ce confirmă recepționarea de către pârât a notificării prealabile la 06 mai 2023, condiție îndeplinită de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată. În împrejurările date, Colegiul apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de fond cu referire la faptul că anexarea copiei avizului de recepție fără indicarea numărului/denumirii actului/documentului care ar fi fost expediat prin avizul de recepție prezentat, nu poate fi reținută ca dovadă de respectare a procedurii prealabile.
7.	2-2311807 0-12-2-1508202 3-1	Art. 170 alin. (1) lit. a) CPC	Anexarea copiei plicului fără indicarea numărului/denumirii actului/documentului care s-ar fi expediat prin plicul dat, nu poate fi reținut de către instanță ca dovadă de expediere a cererii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară anexată la prezenta cerere de chemare în judecată.	Din materialele dosarului rezultă cert că, reclamantul/recurent a anexat dovada respectării procedurii prealabile, condiție îndeplinită de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată. În împrejurările date, Colegiul judiciar apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de fond cu referire la faptul că anexarea copiei plicului fără indicarea numărului/denumirii actului/documentului care s-ar fi expediat prin plicul dat, nu poate fi reținut de către instanță ca dovadă de expediere a cererii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară anexată la prezenta cerere de chemare în judecată.
8.	2-2311911 3-12-2-1608202 3-1	Art. 170 alin. (1) lit. b) CPC	Cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. "Moldovagaz" este de competența de examinare a Judecătoriei Hîncești, sediul Central instanță în raza de activitate a căreia își are domiciliul potențialul pârât, or, reieșind din informația furnizată de PIGD, adresa de domiciliu indicată în cererea de chemare în judecată cât și în extrasul din Registrul bunurilor imobile potențialul pârât, își are domiciliul în r-nul Hîncești, s. C., str. G., nrXX.	În speță, obiectul litigiului îl constituie încasarea datoriei pentru consumul de gaze naturale furnizate la locul prestării serviciilor conform contractului încheiat între părți și anume: mun. Chișinău, str. N. T. nr. 3/XX, ap. XX. Astfel, acțiunea în prezenta cauză poate fi depusă în oricare dintre sediile instanței de la locul executării contractului, astfel competența de a examina prezenta acțiune civilă este Judecătoria Chișinău (sediul Centru), ori din stipulările contractului de consum reiese că locul prestării serviciilor este mun. Chișinău, str. N. T. nr. 3/XX, ap. XX.

Astfel, din datele prezentate rezultă o rată foarte scăzută a încheierilor casate de către Curtea de Apel Chișinău (4%) din numărul total de încheieri contestate.

VI. Respectarea termenilor procedurali de examinare

În ceea ce privește respectarea termenilor procedurali la examinarea cauzelor, încheiate cu restituirea cererilor de chemare în judecată, se atestă că într-o mare parte termenii au fost respectați, or, din numărul total de 1345 cauze, pe care au fost pronunțate încheieri de restituire a cererilor de chemare în judecată, instanța de judecată a pronunțat:

- 1011 încheieri (75 %) – în interiorul termenilor prevăzuți la art. art. 170, 171 CPC;
- 334 încheieri (25 %) – peste termenii prevăzuți la art. art. 170, 171 CPC.

Concluzii

În urma generalizării celor analizate, se reține că, temeiurile care au stat la baza restituirii cererilor de chemare în judecată țin de domeniul categoriei acțiunilor din care fac parte acestea, au un spectru larg și sunt atât de natura încălcării cerințelor de formă, cât și de conținut (art.art.170, 171 alin.(2) CPC).

În anexa la prezentul raport sunt specificate pe fiecare cauză în parte temeiurile de drept și motivele care au stat la baza restituirii cererilor de chemare în judecată.

Respectiv, în funcție de deficiențele constatate de instanța de fond la întocmirea și depunerea cererii de chemare în judecată și temeiul de drept corelativ care încadrează omisiunile stabilite, instanța decide admiterea spre examinare sau restituirea acesteia.

Pe parcursul trimestrului III al anului 2023, în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul centru) au fost depuse și soluționate cereri de chemare în judecată în modul reflectat prin următoarele date statistice:

	Înregistrate	Restituite
	8474 (100%)	1345 (15,88%)

Din datele expuse supra, reiese că o rată de 15,88% din numărul total de cereri de chemare în judecată înregistrate în perioada de referință, au fost restituite în legătură cu necorespunderea cerințelor legale.

În partea contestării cu recurs a încheierilor prin care cererile de chemare în judecată au fost restituite se constată următoarele date statistice:

Nr./ord	Contestate	206 (15,31%)
1.	Casate	8 (4%)
2.	Recurs restituit	193 (93,6%)
3.	În examinare	5 (2,4%)

Astfel, ponderea încheierilor prin care cererile de chemare în judecată au fost restituite este în raport cu ponderea încheierilor contestate de către justițiabili.

Este de menționat că, se atestă o rată foarte scăzută a încheierilor casate de către Curtea de Apel Chișinău (4%) din numărul total de încheieri contestate, fapt ce denotă o calitate înaltă a actului judecătoresc.

În partea actelor adoptate de instanța de fond și contestate, cele mai frecvente motive care au determinat instanța de recurs să conchidă vizavi de necesitatea casării lor pot fi rezumate în următorul mod:

- *în cazul cererii de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei nu este necesară respectarea procedurii prealabile de judecarea a cauzei, or, conform art.33 alin.(2) din Codul familiei căsătoria poate înceta prin divorț (desfacere) în baza cererii unuia sau a ambilor soți ori a tutorelui soțului în privința căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei;*
- *acordarea unui termen insuficient pentru înlăturarea neajunsurilor depistate;*
- *instanța de fond a expediat copia încheierii de a nu se da curs la o adresă necunoscută;*
- *prima instanță a aplicat eronat prevederile art.170 alin.(1) lit.b) CPC și era în drept de a aplica prevederile art.171 CPC, comunicând persoanelor care au depus cererea despre încălcările constatate, acordând în acest sens un termen rezonabil de înlăturare a neajunsurilor și concretizarea pretențiilor;*
- *colegiul apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de fond cu referire la faptul că anexarea copiei avizului de recepție fără indicarea numărului/denumirii actului/documentului care ar fi fost expediat prin avizul de recepție prezentat, nu poate fi reținută ca dovadă de respectare a procedurii prealabile;*
- *competența de a examina prezenta acțiune civilă este Judecătoria Chișinău (sediul Centru), ori din stipulările contractului de consum reiese că locul prestării serviciilor este mun. Chișinău.*

În baza aprecierii date de Curtea de Apel Chișinău prin actele emise, pentru îmbunătățirea calității activității instanței judecătorești, remarcăm că la etapa soluționării chestiunii privind admiterea spre examinare a cererilor de chemare în judecată se impune atenție sporită la identificarea normelor legale aplicabile în materia condițiilor de formă.

Cu referire nemijlocită la condițiile de formă, instanța urmează să țină cont de caracterul sistemic al legislației și să aplice corespunzător normele legale, inclusiv în materie de înștiințare și comunicare a actelor, notificărilor prealabile.

În altă ordine de idei reiterăm că, 25 % (334) din încheierile de restituire a cererilor de chemare în judecată au fost pronunțate înafara termenilor prevăzuți la art. art. 170, 171 CPC. Corespunzător, se accentuează importanța soluționării în termen a chestiunii privind admiterea spre examinare a cererilor de chemare în judecată și emiterea, după caz, a încheierilor privind restituirea lor în termenul stipulat expres de art. 170 alin. (3) din Codul

de procedură civilă sau a încheierii de a nu se da curs în termenul prevăzut de art.171 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Un alt aspect care prezintă relevanță este cel ce ține de plasarea actelor judecătorești în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor. În vederea asigurării corectitudinii și exactității informației statistice furnizate de Program, accentuăm importanța plasării actelor judecătorești la data adoptării. Or, în cazul în care plasarea acestora are loc la o dată ulterioară, informațiile din rubrica „Data înregistrării” nu coincid cu data emiterii efective a încheierii adoptate, ceea ce generează furnizarea unei statistici care nu reflectă corect activitatea instanței specializate în examinarea cauzelor civile.

În concluzie, urmare celor expuse, menționăm că în desfășurarea activității, instanța de judecată trebuie să asigure îmbunătățirea calității actelor judecătorești, respectarea termenelor de emiterie a încheierilor de restituire a cererilor de chemare în judecată și plasarea în PIDG a actelor adoptate la data emiterii. Prin urmare, în baza celor expuse,

se propune:

1. A aduce la cunoștință prezentul raport cu anexă judecătorilor Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), specializați în materie civilă.
2. A plasa prezentul raport pe pagina web a Judecătoriei Chișinău.

*Executat: Șefa interimară a Secției
generalizare și sistematizare a
practicii judiciare Nica Irina*

